

09.11.2016

AB Haber

2016 Genişleme Paketi: inandırıcı bir genişleme süreci, Güneydoğu Avrupada değişimin itici gücü ve istikrar çıpasının sabitlenmesi için anahtar

Avrupa Komisyonu bugün, yıllık Genişleme Paketini kabul etti. Pakette temel siyasi ve ekonomik reformların uygulanmasında Batı Balkanlar ve Türkiyenin durumu ile ele alınmayı bekleyen sınamalar karşısında neler yapılması gerektiği değerlendiriliyor. Diğer hususların yanı sıra Komisyon, üyesi olan devletlere, Arnavutlukla katılım müzakerelerini başlatmayı tavsiye ediyor. Ne var ki bu, kati suretle hâkim ve savcılarının yeniden değerlendirilmesi (vetting) süreci başta olmak üzere, yargı reformunun uygulanmasında kaydedilecek inandırıcı ve somut ilerlemelere bağlı bir adım olacaktır.

Genişleme Paketinin sunulması münasebetiyle yaptığı açıklamada Komşuluk Politikası ve Genişleme Müzakerelerinden sorumlu Komisyon Üyesi Johannes Hahn şunları söyledi: AB üyelik perspektifi, Güneydoğu Avrupa ülkelerinde dönüşüme güç vermeye ve istikrarın yerleşmesine katkıda bulunmaya devam etmektedir; inandırıcı bir genişleme süreci, bu ülkelerin güçlendirilmesi ve bu ülkelerin siyasi ve ekonomik reformları uygulamaya devam etmeleri açısından yeri doldurulamaz bir araç niteliğini korumaktadır. Bugün, bu çabalara yönelik AB desteğinin devam ettiğini bir defa daha yineliyor; genişleme ülkelerindeki hükümetleri □□ istediği için değil; hem kendi yurttaşlarının hem de bir bütün olarak Avrupanın menfaatine olacağı için □ gereken reformları daha aktif bir şekilde kucaklamaya ve bunu gerçek anlamıyla kendi gündemleri haline getirmeye çağırıyoruz.

Bu yılki raporun Türkiye için ve AB-Türkiye ilişkileri açısından çok önemli bir döneme denk geldiğini sözlerine ekleyen Komisyon Üyesi Hahn, şöyle konuştu: Başarısız darbe girişimi ardından hukukun üstünlüğü ve demokrasi alanında meydana gelen kötüleşme, bizleri çok ciddi endişelere sevk etmektedir. Kendi çıkarları için Türkiyenin ABden uzaklaşmaya bir dur demesi gerekiyor.

Genişleme politikası sonuç vermeye devam ederken reformlar da birçok ülkede, hızı farklı da olsa, ilerliyor. Bu itibarla önce temeller ilkesine yönelik kararlılığın sürdürülmesi, yaşamsal bir önem arz ediyor: Komisyon çabalarını, ekonomik kalkınma ve rekabet gücünün yanı sıra güvenlik, temel haklar, demokratik kurumlar ve kamu yönetimi reformu da dâhil olmak üzere hukukun üstünlüğü konusuna odaklamaya devam edecektir. Bu kapsamda sivil toplum ve daha geniş kapsamıyla paydaşlar için daha güçlü bir rol yaşamsal önemini korumaktadır.

Mevcut Durum

Hukukun üstünlüğü alanında yasal çerçevelerin ve alt yapının güncellenmesi amacıyla çaba gösterilmiştir. Arnavutluk derin ve kapsamlı bir yargı reformu için zemin hazırlayan anayasa değişikliğini oybirliğiyle kabul etmiştir. Ancak ülkelerin birçoğu yargının etkinliği, bağımsızlığı ve hesap verebilirliği konularında sorunlar yaşamaktadır. Son yıllarda bütün ülkeler yolsuzluk ve organize suçlarla mücadele alanlarında [yasal] çerçevelerini güçlendirmiştir. Artık her düzeydeki davalarda soruşturma, kovuşturma ve mahkeme kararlarında bunların hayata geçirilmesine her zamankinden daha çok önem verilmelidir. Genişleme sürecindeki ülkeler ayrıca ceza yasaları ve terörle mücadele kanunlarını değiştirerek daha sağlam araçlarla bu alanda pozisyonlarını güçlendirmişlerdir. Ülkelerden bazıları yeni terörle mücadele stratejileri ve eylem planları kabul etmişse de başta eğitim alanında olmak üzere ve radikal içerikleri destekleyen dış finansmanın daha iyi kontrol edilmesi yoluyla, radikalleşmeyle mücadele için daha fazla adım atılması gerekmektedir.

Temel haklar genişleme sürecindeki ülkelerin mevzuatında geniş yer tutmaya devam etmektedir. Batı Balkanlarda uygulamada yaşanan sorunlar devam etmekle birlikte ortamın genel olarak istikrarlı olduğu söylenebilir. Türkiyede bu alanda gerileme yaşanmış olup uygulamada önemli sorunların ortaya çıktığı görülmektedir. Temmuz ayındaki darbe girişiminin ardından olağanüstü hal ilan edilmiş ve bu çerçevede temel hakları kısıtlayan geniş kapsamlı tedbirler alınmıştır. Darbe girişiminin ardından işkence ve kötü muamele yasaklarının ve usule ilişkin hakların ciddi biçimde ihlal edildiğine dair iddialar ortaya çıkmıştır.

İfade ve basın özgürlüğü genişleme sürecindeki ülkelerin büyük bir kısmında önemli bir endişe kaynağı olmaya devam etmektedir. Bu alanda son iki yıldır olduğu gibi ilerleme kaydedilmemiş hatta bazı durumlarda daha olumsuz koşullar ortaya çıkmıştır. Cinsel yönelim ya da toplumsal cinsiyet gibi gerekçelerle dezavantajlı grupların ayrımcılık ve düşmanca tutumlara maruz kalması ciddi bir sorun teşkil etmeyi sürdürmektedir.

Göç krizi geçtiğimiz yıl siyasi gündeme damgasını vuran başlıca meselelerden birisi olmuştur. Bu durum bölgede genişleme politikasının stratejik önemine işaret etmeye devam etmektedir. AB, mevcut duruma haklara-duyarlı ve kapsamlı bir yanıt vermiştir. 18 Mart tarihli AB-Türkiye Bildirisi ile birlikte Batı Balkanlar güzergâhının ilgili ülkeler tarafından etkin bir şekilde kapatılması sahada net neticeler doğurmuş, Yunan adalarına ulaşan düzensiz göçmen ve sığınmacı sayısı ciddi bir azalma göstererek günde ortalama birkaç binden 100ün altına düşmüştür. Bu durum denizde can kaybı sayısında da ciddi bir azalmaya yol açmıştır.

Demokratik kurumların sağlıklı bir şekilde işleyişi bazı ülkelerde temel bir zorluk olmaya devam etmektedir. Ulusal Meclislerin demokrasi bakımından sahip oldukları merkezi rol siyasi kültürle bütünleşmelidir. Türkiyede, Temmuz ayında meydana gelen darbe girişimi demokratik yollardan seçilmiş kurumlara karşı şoke edici ve acımasız bir saldırdır. Türkiye demokrasisini ve Türkiye

devletini hedef alan ciddi tehdit karşısında, verilen süratli ve kararlı tepki meşrudur. Bununla birlikte, darbe teşebbüsü sonrasında alınan tedbirlerin ölçeği ve toplu bir şekilde meydana gelmesi bir takım sorulara neden olmaktadır.

Kamu yönetimi reformu alanındaki ilerleme ülkelere göre farklılık arz etmektedir. Vatandaşların iyi yönetilme, bilgiye ve idari yargıya erişim haklarının daha iyi bir şekilde sağlanması gerekmektedir.

Daha güçlü büyüme, daha fazla yatırım ve özel sektör tarafından daha fazla iş yaratılması ile birlikte, bölge genelinde ekonomik durum tedricen iyileşmiştir. Bununla birlikte tüm genişleme ülkeleri kamu idarelerinde düşük verimlilik ve yüksek işsizlik oranları ile birlikte, önemli yapısal ekonomik ve sosyal zorluklarla karşı karşıyadır. Özellikle genç işsizliği endişe verecek kadar yüksek bir düzeyde seyretmeye devam etmektedir. Yatırım ortamı da hukukun üstünlüğü alanında süregelen zafiyetlerden olumsuz bir şekilde etkilenmektedir.

Berlin süreci ve Batı Balkanlar Altı (WB6) girişiminin, başta ABnin bağlantısallık gündeminde olmak üzere, yarattığı ivme artan bölgesel işbirliğini ve iyi komşuluk ilişkilerini pekiştirmeye devam etmiş, böylelikle siyasi istikrarı ve ekonomik fırsatları desteklemiştir.

Arka Plan

Genişleme Süreci

Mevcut genişleme gündemi Batı Balkan ülkelerini ve Türkiyeyi kapsamaktadır. Aday ülke olan Türkiye (2005), Karadağ (2012) ve Sırbistan (2014) ile katılım müzakereleri başlatılmış olup, henüz Makedonya Eski Yugoslav Cumhuriyeti (2005den bu yana aday ülkedir) ve Arnavutluk ile başlatılmamıştır. Bosna Hersek ile Kosova potansiyel adaylardır.

Strataji belgesi:

http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2016/20161109_strategy_paper_en.pdf

Arnavutluk

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3636_en.htm

Bosna Hersek:

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3637_en.htm

Makedonya :

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3634_en.htm

Kosova :

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3633_en.htm

Karadağ :

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3638_en.htm

Sırbistan :

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-16-3635_en.htm

Türkiye :

<http://avrupa.info.tr/tr/bilgi-kaynaklari/haber-arsivi/news-single-view/article/2016-genisleme-paketi-inandirici-bir-genisleme-suereci-guenedoglu-avrupada-degisimin-it.html>

http://ec.europa.eu/enlargement/countries/package/index_en.htm

http://ec.europa.eu/enlargement/countries/package/index_en.htm

Kaynak/Source: